

Bijlage - Notitie bij gesprek over communicatie en informatievoorziening college en raad

Bijlage bij brief aan raad met kenmerk: 2022-269357

Voorgestelde besprekpunten voor het gesprek tussen de gemeenteraad en het college van B&W:

- Kunnen we gezamenlijk komen tot een keuze voor een aanpak van de communicatie en informatievoorziening tussen de raad en het college?
- Wilt u de gekozen aanpak samen met ons college, en ondersteund door griffie en ambtelijke organisatie, verder uitwerken?

Inleiding

Leeuwarden is een mooie gemeente, we vinden het een voorrecht om samen met u in en aan die gemeente te werken. Tegelijk is de samenleving meer dan ooit in beweging. Uitdagingen op het gebied van onder andere leefbaarheid, bestaanszekerheid, veiligheid en de grote transities houden de mensen bezig. Veel Leeuwarders hebben zorgen.

Als gemeente hebben we een belangrijke rol en verantwoordelijkheid voor onze inwoners om het juiste te doen. Dat vraagt dat zowel college als gemeenteraad voldoende weten wat er leeft bij onze inwoners, daar mee aan de slag gaan en daar gezamenlijk, met oog voor ieders rol, uitvoering aan geven. Voor onze bewoners, voor onze ondernemers en voor onze maatschappelijke organisaties is het belangrijk om als gemeente herkenbaar te zijn in een tijd met grote ontwikkelingen en de bijbehorende zorgen. Dat leidt voor ons tot de vraag: hoe kunnen we het als college en raad samen beter doen voor de samenleving?

Het college heeft in het coalitieakkoord 'Nu investeren in de Toekomst' de volgende ambitie uitgesproken: *"Wij willen onze lokale democratie vernieuwen en aanvullen met ruimte voor maatschappelijk initiatief door inwoners, ondernemers en maatschappelijke partijen de kans te geven om te participeren"*, en *"Wij gaan open en eerlijk met mensen in gesprek, zodat mensen zich gehoord voelen. Dat doen we op tijd, zodat mensen nog invloed kunnen uitoefenen op besluitvorming. In een vroeg stadium van de samenwerking is helder wat we van elkaar mogen verwachten. Dit vraagt tijd, inspanning, vertrouwen, ruimte en duidelijke kaders."* Met betrekking tot de omgang tussen college en raad vermeldt het coalitieakkoord: *"We willen de komende tijd het samenspel tussen raad en college verbeteren. Door de raad meer aan de voorkant van beleidsprocessen te betrekken, kan zij haar kaderstellende rol beter invullen. Ook worden onderlinge verwachtingen tussen raad en college beter op elkaar afgestemd. Ons coalitieakkoord is een akkoord op hoofdlijnen. De uitwerking ervan doen we graag in samenspraak met de raad."*

Waarom deze notitie?

De afgelopen periode heeft (een deel van) de raad bij een aantal onderwerpen aangegeven dat zij vindt dat de raad onvoldoende, onjuist of te laat is geïnformeerd. Dit leidde onder andere tot een spoeddebat op 21 september jl. over de informatievoorziening van het college aan de raad over de Regionale Opvanglocatie (ROL). De komende jaren zullen zich nog veel onderwerpen aandienen waarbij het college en de gemeenteraad ieder hun rol hebben, en vanuit die verschillende rollen samen tot een koers en vervolgens een aanpak moeten komen. Een van de uitkomsten van het spoeddebat is een toezegging van het college om met een voorzet te komen over de communicatie tussen college en raad. Met het oog op de vele opgaven en dossiers die zich de komende jaren voordoen vinden wij het belangrijk om daar nu vorm en inhoud aan te geven.

Ons college spreekt hierbij de wens uit om dit samen met uw raad vorm te geven. De aanpak van de communicatie en de informatievoorziening over en weer vraagt inzet van beide kanten om wederzijdse duidelijkheid over verwachtingen en bedoelingen te scheppen. Het college doet in deze notitie graag een voorzet. Daarbij kunnen we gebruik maken van de goede ervaringen uit het verleden, zoals bijvoorbeeld rondom WTC Cambuur. We willen samen met u graag lessen trekken hoe we het ook bij andere onderwerpen zouden kunnen aanpakken.

De communicatie tussen het college en de raad bestaat uit verschillende onderdelen, die naar onze mening sterk samenhangen:

- Informatievoorziening: welke informatie wordt op welk moment gedeeld en hoe gebruiken we onze instrumenten als college en raad daarvoor onderling optimaal.
- Betrokkenheid: gezamenlijk werken aan maatschappelijke thema's waardoor het gevoel van verbondenheid en gezamenlijke inzet en doel op onze lokale vraagstukken wordt versterkt, met oog voor elkaars rol en positie.
- Relatie: investeren in een goede relatie, het onderhouden van een goed onderling (informeel) contact en het versterken van het onderlinge vertrouwen.

Een andere aanpak van de communicatie en de informatievoorziening gaat niet zozeer over het ontwikkelen van nieuwe instrumenten voor informatieoverdracht tussen college en raad. Het gaat over het verhelderen van wederzijdse verwachtingen, bedoelingen en afwegingen, en het tijdig verstrekken van de informatie die nodig is voor het vervullen van ieders rol. Gezamenlijk doel is een manier van communiceren en informeren die raad en college in de gelegenheid stelt om de goede dingen te doen voor Leeuwarden en de Leeuwarders, ieder vanuit de eigen rol.

Raad en college samen

College en raad hebben een gezamenlijke opgave, namelijk de juiste dingen doen voor onze inwoners. En het college en de raad hebben elkaar daarvoor nodig. Hoewel de opgave gezamenlijk is, zijn de beleving en beeldvorming van de manier waarop aan die opgave wordt gewerkt niet gelijk.

Voordat we samen kunnen werken aan een nieuwe aanpak is het noodzakelijk met elkaar te verkennen wat ieders verwachtingen en wensen zijn ten aanzien van de wederzijdse communicatie en informatievoorziening, en hoe die zich verhouden tot ieders formele rollen en bevoegdheden. Daarbij weten we dat niet alleen 'zakelijke' afspraken van belang zijn, maar juist ook het versterken van het onderlinge vertrouwen. We zien een traject voor ons waarin college en raad gezamenlijk stappen zetten. Dit met als uiteindelijk doel om met elkaar en vanuit ieders rol de goede dingen te doen voor onze inwoners.

Er zijn verschillende mogelijkheden om hiermee aan de slag te gaan. We vinden het belangrijk om samen met u voor een aanpak te kiezen. Daarom leggen we u een aantal opties voor. In gesprek met u willen we daaruit een keuze maken.

Opties voor een gezamenlijke aanpak

Er zijn meerdere opties voor dit traject, maar we vinden het verstandig om in alle gevallen te beginnen met samen terugkijken op de afgelopen periode en te expliciteren wat de verwachtingen, wensen en verwijten zijn geweest ten aanzien van de communicatie en informatievoorziening. Wat ging er goed, wat kan en moet er anders? Wat leeft er onderhuids? De feiten én de emoties, die daarbij een rol spelen. We denken dat het helpt om een gesprek hierover door een externe te laten begeleiden.

De opbrengst van zo'n gesprek zou wat ons betreft door dezelfde externe verdiept kunnen worden in een vervolgonderzoek, waarbij wensen en standpunten enerzijds en formele bepalingen anderzijds meegenomen worden. Dat zou moeten uitmonden in een advies met aanbevelingen. We stellen ons voor dat de voorbereiding voor het gesprek en de begeleiding van het vervolgonderzoek door een tweetal collegeleden en een tweetal raadsleden gezamenlijk opgepakt wordt.

Na de terugblik zijn er vervolgens meerdere opties om verder te gaan, die we graag in het gesprek met u verkennen. Enkele schetsen we hieronder, maar er is wat ons betreft ook alle ruimte om andere opties toe te voegen. We willen in overleg met u tot de keuze van één of meerdere opties komen, om die samen verder uit te werken. We denken dat het college en de raad bij die uitwerking een actieve rol moeten spelen, ondersteund door de griffie en de ambtelijke organisatie. Enkele mogelijke opties, die wij zien:

1. Eerder is aangegeven dat u als raad positieve ervaringen heeft met betrekking tot communicatie en informatievoorziening in een aantal recente dossiers, zoals WTC-Cambuur. Het opnieuw belichten van deze dossiers en daaruit lessen trekken voor huidige en toekomstige dossiers is een eerste optie voor een gezamenlijke aanpak. Oftewel: een

bespreking waarbij inhoud en concrete, positieve voorbeelden centraal staan. Deze aanpak zal vooral effect hebben op de kwaliteit van de informatievoorziening.

2. Gezamenlijk één of enkele nieuwe dossiers kiezen waarmee een nieuwe wijze van communicatie en informatievoorziening geoefend wordt, waarbij het college het initiatief neemt. Oftewel: concreet aan de slag met (een) dossier(s), met heldere afspraken vooraf over communicatie en informatievoorziening. Deze aanpak zal effect hebben op de kwaliteit van de informatievoorziening en de relatie.
3. Gezamenlijk één of enkele nieuwe dossiers kiezen en daarin als college en raad gezamenlijk met de samenleving aan de slag gaan om tot nieuw beleid en nieuwe kaders te komen (met aandacht voor de verschillen in rol van college en raad). Oftewel: concreet aan de slag met (een) dossier(s), op basis van een gezamenlijk traject van raad en college richting samenleving en partners. Deze aanpak zal effect hebben op de kwaliteit van de informatievoorziening, de relatie en de betrokkenheid.
4. Een andere, door u gewenste aanpak: we staan open voor andere suggesties van de kant van de gemeenteraad. Het startgesprek levert mogelijk ook nieuwe inzichten op.

Na het gesprek tussen uw raad en ons college over de te kiezen aanpak, vraagt die aanpak een verdere uitwerking. We denken dat het goed is om die aanpak als raad en college samen op te pakken, daarbij ondersteund vanuit de griffie en de ambtelijke organisatie.